



WHITE PAPER

Förelrädaransvar – vad är det?

Detta white paper handlar om företrädaransvar.

När du läst igenom dokumentet hittar du fler mallar på samma tema i DokuMeras dokumentmallsbas under:

Alla mallar > Styrelsearbete> Kontrollprogram

www.dokumera.se

info@dokumera.se

FÖRETRÄDARANSVAR – VAD ÄR DET?

Den som väljer att bedriva sin verksamhet genom ett aktiebolag gör det ofta med anledning av att det personliga betalningsansvaret för bolagets förpliktelser är begränsat, dvs. att bolagsinnehavarens privata ekonomi inte riskerar att drabbas negativt om verksamheten så småningom visar sig vara olönsam. Det är emellertid en huvudregel som är förenad med undantag. Företrädaren för ett aktiebolag kan i flera situationer bli personligt betalningsansvarig för bolagets skulder, och det gäller bland annat beträffande bolagets förfallna skatter och avgifter. Den här typen av ansvar kallas för företrädaransvar. Den som inte känner till reglerna riskerar i värsta fall att ådra sig omfattande personliga skulder vid misskötsamhet gällande bolagets förpliktelser.

3

I den här promemorian kan du läsa mer om företrädaransvar för företrädare av aktiebolag. Vem eller vilka anses vara företrädare för ett aktiebolag? Under vilka omständigheter anses det vara försvarligt att inte betala skatter eller avgifter i tid? Hur går man tillväga för att undvika personligt betalningsansvar? Detta är några av de frågor som du får svar på genom att läsa promemorian. Observera att frågor om personligt betalningsansvar på annan grund än företrädaransvar ej behandlas i denna promemoria.

Vem anses vara företrädare för ett aktiebolag?

Det måste finnas en företrädare som kan göras ansvarig om bolaget inte betalar sina förfallna skatter eller avgifter. Vem som anses vara företrädare för aktiebolaget har därför betydelse för vem som kan bli personligt betalningsansvarig. Det finns två typer av företrädare: legala företrädare och faktiska företrädare. Frågan om vem som är företrädare i ett bolag ska enligt Skatteverket bedömas utifrån objektiva konstaterbara omständigheter.

Legala företrädare

Aktiebolagets styrelse och vd är legala företrädare för ett aktiebolag. Det innebär att såväl vd som ordinarie ledamöter kan bli solidariskt betalningsansvariga med aktiebolaget för obetalda skatter och avgifter. Styrelsen kan inte delegera eller på annat sätt tilldela detta ansvar till annan, eftersom styrelsen bär det yttersta ansvaret för bolagets organisation och förvaltning.

Vem som är registrerad som styrelseledamot i aktiebolagsregistret har en mycket stor betydelse för vem som anses vara legal företrädare. En registrering fungerar som en presumtion för att ledamoten i fråga faktiskt företräder bolaget, och det ställs stora krav på bevisningen när en ledamot invänder att uppgifterna i aktiebolagsregistret är felaktiga. Det kan av denna anledning vara mycket riskabelt att som väntjänst ställa upp som ledamot i annans verksamhet, särskilt om man själv inte är verksam i bolaget eller har insyn i det.

Faktiska företrädare

Det är inte endast de legala företrädarna som har möjlighet att företräda ett aktiebolag. I bedömningen av huruvida det finns någon faktisk företrädare gäller det att avgöra om en viss person har en faktisk maktposition och därmed har möjlighet att påverka förvaltningen av bolaget. I praxis har det fästs stor vikt vid om företrädaren har haft ett betydande

ekonomiskt intresse och bestämmande inflytande över bolaget. Ett sådant intresse kan exempelvis utgöras av eget eller närståendes aktieinnehav i bolaget.

Begreppet faktisk företrädare har inte samma innebörd i skatteförfarandelagen som i andra lagar och övriga sammanhang. Det är därför viktigt att inte sammanblanda begreppet med den betydelse det har i andra sammanhang.

När kan företrädaransvar göras gällande?

Företrädaransvar kan göras gällande om företrädaren för aktiebolaget uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala skatt eller avgift. Betalningsskyldigheten är knuten till den tidpunkt som skatten eller avgiften skulle ha betalats, dvs. skattens eller avgiftens förfallodag.

4

Vad avses med uppsåt och grov oaktsamhet?

För att företrädaransvar ska kunna göras gällande gäller dels att skatt eller avgift ej har betalats i tid, dels att företrädaren av uppsåt eller grov oaktsamhet underlåtit att betala i tid.

Med uppsåt avses ett agerande eller en underlåtenhet som företas med insikt och vilja. Det som kännetecknar uppsåtet är att handlingen eller underlåtenheten är medveten och kontrolleras, dvs. företrädaren är helt och hållet medveten om vad handlandet eller underlåtenheten innebär. Ett exempel på detta kan vara att det på förfallodagen finns pengar i bolaget att betala skatten eller avgiften, men att företrädaren trots detta medvetet väljer att inte göra det.

Med grov oaktsamhet avses i hög grad klandervärd försummelse eller nonchalans, exempelvis när företrädaren i stor utsträckning slarvat vid upprättandet av deklarationen eller annan handling eller har visat uppenbar likgiltighet för att efterleva de beskattningsregler som ska tillämpas. I regel anses det också grovt oaktsamt att fortsätta driften av ett bolag om företrädaren inser eller borde ha insett att det finns en påtaglig risk för att bolaget inte kommer att kunna fullgöra sin betalningsskyldighet. En företrädare som inte fortlöpande följer upp och kontrollerar bolagets ekonomiska ställning och övriga omständigheter anses i regel också ha agerat grovt oaktsamt, även om företrädarens individuella förutsättningar och situation också måste beaktas.

Det är av särskild vikt att vara vaksam på bolagets ekonomiska ställning om bolaget har befunnit sig i en utsatt ekonomisk situation under en längre tid, eftersom det i sådana situationer ställs högre krav på att hålla sig informerad om bolagets utveckling. Om bolagets ekonomiska problem däremot beror på händelser som varit plötsliga och oförutsedda kan det under vissa förutsättningar vara försvarligt att även fortsättningsvis driva verksamheten vidare även efter den som tidpunkt som skatten eller avgiften förfaller. Det gäller särskilt när händelserna inträffat i nära anslutning till förfallodagen.

Oavsett om företrädaren har agerat med uppsåt eller av grov vårdslöshet måste det i varje enskilt fall bedömas vilka handlingsalternativ som företrädaren har haft att tillgå, liksom vilka skäl företrädaren haft för att vidta eller underlåta att vidta åtgärder. I en sådan bedömning ska man ta hänsyn till varför skatten eller avgiften inte har betalats samt varför företrädaren inte senast på förfallodagen har vidtagit de åtgärder som krävs.

Vid vilken tidpunkt kan företrädaransvar göras gällande?

En förutsättning för att företrädaransvar ska kunna göras gällande är att den så kallade relevanta ansvarstidpunkten har inträffat. Den relevanta ansvarstidpunkten kan inträda vid olika tidpunkter beroende på vilken fordran det är fråga om, men i regel utgör skattens eller avgiftens förfallodag den relevanta ansvarstidpunkten. Bedömningen av vem som varit företrädare för aktiebolaget utgår från den tidpunkten. När det har fastställts vem som varit företrädare gäller det att avgöra huruvida företrädaren av grov oaktsamhet eller uppsåt underlåtit att betala skatten eller avgiften.

Vilka obetalda skatter och avgifter kan föranleda företrädaransvar?

Företrädaransvar kan aktualiseras för skatter och avgifter som omfattas av skatteförfarandelagen. Det innebär att nästan alla de skatter och avgifter som aktiebolaget enligt lag måste betala omfattas av reglerna om företrädaransvar, även om det finns ett antal undantag. Skatteverket kan emellertid även ansöka om företrädaransvar för fordringar som debiteras av andra myndigheter, men det förutsätter att det finns stöd i lag.

Så här kan du undvika att drabbas av företrädaransvar

Se till att regelbundet kontrollera och följa upp bolagets ekonomiska ställning. Som företrädare bör du exempelvis varje månad försäkra dig om att bolaget har betalat de skatter och avgifter som ska betalas.

Om du har en god inblick i företagets ekonomiska ställning ökar sannolikheten för att upptäcka eventuella problem i god tid. Vikten av att genomföra ett preventivt arbete kan därför inte nog understrykas. Det ger dig också möjlighet att överväga vilka åtgärder som kan vara nödvändiga att vidta. Om du är medveten om att det saknas medel att betala skatt eller avgift i tid kan du behöva vidta långtgående åtgärder, såsom att ansöka om företagsrekonstruktion eller likvidation. Rådgör med en revisor eller en jurist om du bedömer att bolagets ekonomiska ställning känns ohållbar.

Om DokuMera

Hos alla företag – stora som små – finns möjligheten att arbeta effektivare genom att använda sig av färdiga mallar. Avancerade dokument är tidsödande att upprätta samtidigt som de kräver expertkunskap för framtagandet. Och som vi alla vet: Experter kostar pengar – mycket pengar.

DokuMera är ett B2B-företag som hjälper människor i svenska företag till en lönsammare och bekvämare tillvaro genom att tillhandahålla digitala dokument via internet. Tillsammans med sakkunniga experter har vi under åren tagit fram tusentals mallar för bland annat juridiska och ekonomiska dokument som säljs både via e-handel och genom personlig försäljning.

Under åren har DokuMera utvecklat Sveriges största databas av digitala, exempelbaserade dokumentmallar, riktade mot företag och organisationer. Produkterna laddas enkelt ned från Internet av våra kunder – företag och organisationer – och kan köpas styckvis eller genom att teckna ett årsabonnemang.

www.dokumera.se
info@dokumera.se